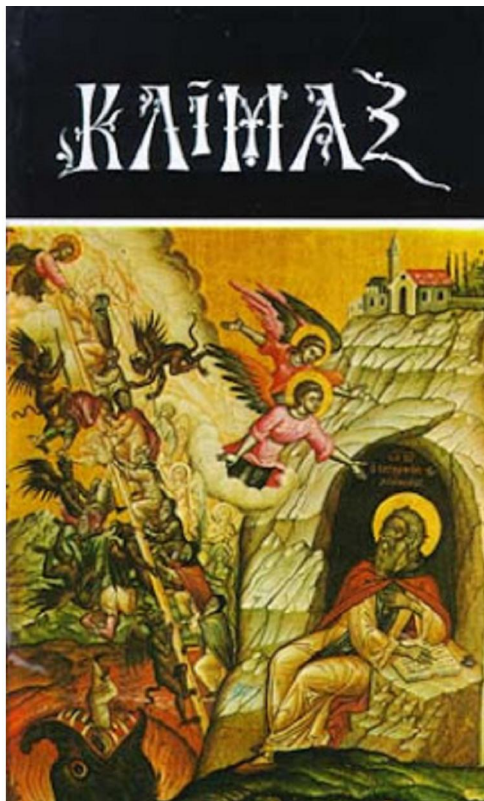

imverias.blogspot.com

Αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου:Περί μνήμης θανάτου.

9–11 Minuten

"Κλίμαξ"

ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ

1. Πρίν από κάθε λόγο προηγείται η σκέψις. Έτσι
και η μνήμη του θανάτου και των αμαρτιών μας

προηγείται από τα δάκρυα και το πένθος. Διά τούτο και τα ετοποθετήσαμε στην φυσική τους θέσι και σειρά του λόγου.

2. Η μνήμη του θανάτου είναι καθημερινός θάνατος. Και η μνήμη της εξόδου μας από την ζωή αυτή, είναι συνεχής στεναγμός.

3. Η δειλία του θανάτου είναι φυσικό ιδίωμα του ανθρώπου, το οποίον οφείλεται στην παρακοή του Αδάμ. Ο τρόμος όμως του θανάτου αποδεικνύει ότι υπάρχουν αμαρτίες για τις οποίες δεν εδείχθηκε μετάνοια.

4. Δειλιάζει ο Χριστός εμπρός στον θάνατο, αλλά δεν τρέμει, για να δείξη καθαρά τα ιδιώματα των δύο Του φύσεων, (θείας και ανθρώπινης).

5. Όπως ο άρτος είναι αναγκαιότερος από κάθε άλλη τροφή, έτσι και η σκέψις του θανάτου από κάθε άλλη πνευματική εργασία.

6. Η μνήμη του θανάτου σ' αυτούς που ζουν στο Κοινόβιο δημιουργεί κόπους, λεπτολόγησι των αμαρτιών τους και γλυκειά υποδοχή των «ατιμιών». Ενώ στους ησυχαστάς πού ζούν μακριά από θορύβους προξενεί απελευθέρωσι από βιοτικές φροντίδες, αδιάλειπτη προσευχή και

φυλακή του νου – αρετές πού είναι και μητέρες και θυγατέρες της μνήμης του θανάτου.

7. Όπως ξεχωρίζει ο κασσίτερος από το ασήμι, όσο και αν ομοιάζουν εξωτερικά, έτσι είναι καταφανής και έκδηλη στους διακριτικούς η φυσική από την παρά φύσιν δειλία του θανάτου.

8. Αληθής απόδειξις εκείνων πού με όλη τους την καρδιά συναισθάνονται και ενθυμούνται τον θάνατο είναι η θεληματική απροσπάθεια προς κάθε κτίσμα και η τελεία απάρνησις του ιδίου θελήματος.

Εκείνος πού καθημερινά περιμένει τον θάνατο είναι οπωσδήποτε δόκιμος και σπουδαίος αγωνιστής. Ενώ εκείνος πού τον επιθυμεί κάθε ώρα είναι άγιος.

9. Δεν είναι πάντοτε καλή η επιθυμία του θανάτου. Υπάρχουν βέβαια εκείνου πού αμαρτάνουν συνεχώς παρασυρόμενοι από την κακή συνήθεια και οι οποίοι ζητούν με ταπείνωσι τον θάνατο (για να παύσουν πλέον να αμαρτάνουν).

Υπάρχουν όμως και αυτοί πού δεν αποφασίζουν να μετανοήσουν και πού επικαλούνται τον θάνατο

από απελπισία.

Είναι ακόμη και εκείνοι που έχουν την υπερήφανη ιδέα για τον εαυτό τους ότι έγιναν απαθείς, και άρα δεν φοβούνται πλέον τον ερχομό του θανάτου.

Υπάρχουν τέλος και άλλοι -εάν βέβαια υπάρχουν τέτοιοι και στην εποχή μας- οι οποίοι επιζητούν να εκδημήσουν (προς Κύριον), διότι τους παρακινεί η μυστική ενέργεια του Αγίου Πνεύματος.

10. Μερικοί ευσεβείς έχουν την απορία και ζητούν να μάθουν, γιατί άραγε, αφού τόσο πολύ μας ευεργετεί η μνήμη του θανάτου, ο Θεός μας απέκρυψε την ώρα του, χωρίς να καταλαβαίνουν ότι με αυτόν ακριβώς τον τρόπο ο Θεός επιτυγχάνει θαυμάσια την σωτηρία μας!

Διότι κανείς δεν θα προσερχόταν αμέσως στο βάπτισμα ή στην μοναχική πολιτεία, εάν εγνώριζε την ώρα του θανάτου του. Θα περνούσε όλες τις ημέρες της ζωής του μέσα στην αμαρτία και μόνο όταν πλησίαζε η ώρα του θανάτου του θα έτρεχε προς το βάπτισμα και την μετάνοια. Εφ'όσον όμως θα είχε ζυμωθεί με την κακία, από την

μακροχρόνιο συνήθεια, θα έμενε τελείως αδιόρθωτος.

11. Όταν πενθής για τις αμαρτίες σου, μην ακούσης ποτέ τον «κύνα» εκείνον, ο οποίος σου παρουσιάζει τον Θεόν φιλόανθρωπο. Διότι ο σκοπός του είναι να βγάλη από μέσα σου το πένθος και τον «άφοβον φόβο» [1]. Μην τον ακούσης, παρά μόνο όταν τυχόν ιδής τον εαυτόν σου να παρασύρεται σε βαθειά απόγνωσι.

12. Αυτός που θέλει να διατηρή πάντοτε μέσα του την μνήμη του θανάτου και της Κρίσεως του Θεού, ενώ συγχρόνως αφήνει τον εαυτό του να περισπάται σε φροντίδες και μέριμνες υλικές, ομοιάζει με εκείνον που ενώ κολυμβά, θέλει ταυτόχρονα να κτυπά παλαμάκια.

13. Η ζωηρά μνήμη του θανάτου ολιγοστεύει τα φαγητά. Και όταν περικόπτονται με ταπεινοσύνη τα φαγητά, κόπτονται μαζί και τα πάθη.

14. Η αναληψία (σκληρότης) της καρδιάς φέρνει πώρωσι στον νου, και τα πολλά φαγητά ξηραίνουν τις πηγές των δακρύων. Η δίψα και η αγρυπνία πιέζουν την καρδιά. Και όταν πιεσθή η καρδιά, εκπηδούν τα δάκρυα.

15. Αυτά που είπαμε, στους γαστριμάργους φαίνονται σκληρά, ενώ στους οκνηρούς απίστευτα. Ο «πρακτικός» όμως άνθρωπος θα τα δοκιμάση και θα τα βρή με προθυμία. Αυτός πού θα τα βρή και θα τα γευθή, θα χαμογελάση ικανοποιημένος. Ενώ εκείνος πού ακόμη τα αναζητεί, θα σκυθρωπάση περισσότερο.

16. Οι Πατέρες ορίζουν ότι η τελεία αγάπη είναι «άπτωτος», (διότι μας προστατεύει από κάθε πτώσι). Παρόμοια και εγώ ορίζω ότι η τελεία συναίσθησις του θανάτου είναι «άφοβος», (διότι μας απαλλάσσει από κάθε άλλο φόβο).

17. Ο νους του «πρακτικού» μπορεί να ασκή πολλών ειδών εργασίες. Να σκέπτεται δηλαδή την αγάπη προς τον Θεόν, να ενθυμήται τόν Θεόν, να ενθυμήται την ουράνιο βασιλεία, να ενθυμήται τον ζήλο των Μαρτύρων, να ενθυμήται ότι ο Θεός είναι πανταχού παρών, όπως ο Ψαλμωδός πού έλεγε, «προωρώμην τον Κύριον» κλπ.(Ψαλμ.ιε´ 8). Να ενθυμήται ακόμη τους αγίους αγγέλους, τον χωρισμό της ψυχής του από το σώμα, την συνάντησι με τα τελώνια του αέρος, την απόφασι του Κριτού, την κόλασι.

Από μεγάλες εργασίες αρχίσαμε, (όπως είναι η αγάπη του Θεού), και καταλήξαμε σ' αυτές που μας προστατεύουν από πτώσεις, (όπως είναι ο φόβος της κολάσεως).

18. Κάποια φορά ένα Αιγύπτιος μοναχός μού διηγήθηκε τα εξής: «Αφ' ότου παγιώθηκε δυνατά μέσα στην καρδιά μου η μνήμη του θανάτου, (δεν είχα καθόλου όρεξι για φαγητό). Και κάποτε πού χρειάσθηκε να παρηγορήσω λίγο το πήλινο σώμα μου,. Η μνήμη αυτή σαν δικαστής μού το απηγόρευσε. Και το πλέον αξιοθαύμαστο είναι ότι, παρ' όλο που προσεπάθησα, δεν κατόρθωσα να την αποδιώξω».

19. Ένας άλλος πού ασκήτευε εδώ στην περιοχή που ονομάζεται Θολάς, πολλές φορές με την σκέψι του θανάτου εγινόταν εκτός εαυτού. Και σαν λιπόθυμο ή επιληπτικό τον ανεσήκωναν, αναίσθητο σχεδόν, οι εκεί ευρισκόμενοι αδελφοί.

20. Δεν θα παραλείψω να σου παρουσιάσω και την ιστορία του Ησυχίου του Χωρηβίτου. Αυτός ζούσε αμελέστατα χωρίς το παραμικρό ενδιαφέρον για την ψυχή του. Κάποτε λοιπόν συνέβη να ασθενήσει βαρύτατα και να φθάση στο

σημείο, ώστε επί μία ώρα ακριβώς να φαίνεται ότι απέθανε.

Συνήλθε όμως πάλι, οπότε μας ικετεύει όλους να φύγωμε αμέσως. Και αφού έκτισε την πόρτα του κελιού του, έμεινε κλεισμένος μέσα δώδεκα χρόνια, χωρίς να ομιλήση καθόλου με κανένα. Όλο αυτό το διάστημα δεν γευόταν τίποτε άλλο, εκτός από ψωμί και νερό. Καθόταν μόνο εκστατικός εμπρός σε εκείνα που είδε στην έκστασί του. Τόσο πολύ σκεπτικός, ώστε ποτέ πλέον δεν άλλαξε η έκφρασίς του. Και πάντοτε σαν αφηρημένος, χύνοντας αθόρυβα και συνεχώς θερμά δάκρυα.

Μόνο όταν πλησίασε η ώρα του θανάτου του, αποφράξαμε την πόρτα και εισήλθαμε μέσα. Και αφού πολύ τον παρακαλέσαμε, τούτο μόνο είπε: «Συγχωρήστε με, αδελφοί. Αυτός που ε γνώρισε τι σημαίνει μνήμη θανάτου, δεν θα μπορέση ποτέ πλέον να αμαρτήση». Εμείς εθαυμάζαμε βλέποντας τον άλλοτε αμελέστατο να έχη μεταμορφωθή τόσο απότομα με την μακαριστή αυτή αλλαγή και μεταμόρφωσι. Και αφού τον εθάψαμε με ευλάβεια στο κοιμητήριο πού ευρίσκεται κοντά στο κάστρο, ύστερα από μερικές

ημέρες αναζητήσαμε το άγιό του λείψανο, αλλά δεν τον ευρήκαμε. Με το θαυμαστό αυτό σημείο ο Κύριος επληροφόρησε πόσο ευάρεστα δέχθηκε την επιμελημένη και αξιέπαινη μετάνοιά του, όλους εκείνους πού θα απεφάσιζαν να διορθωθούν, ύστερα και από πολλή ακόμη αμέλεια.

21. Μερικοί θεωρούν ότι η θαλασσία άβυσσος δεν έχει όρια. Και την ονομάζουν περιοχή απύθμενον. Παρόμοια και η σκέψις του θανάτου δημιουργεί στην ψυχή τέτοια κατάστασι, ώστε και η αγνότης και η έν γένει πνευματική εργασία να παρουσιάζεται άφθαστος, (χωρίς τέρμα δηλαδή). Αυτό το επιβεβαιώνει και ο προηγούμενος Όσιος. Όσοι τον μιμούνται, προσθέτουν φόβο στον φόβο, ακατάπαυστα, μέχρις ότου εξαντληθή και αυτή η δύναμις των οστών τους.

22. Ας βεβαιωθούμε ότι και τούτο είναι δώρον Θεού, μέσα σε όλα τα αγαθά Του. Αρκεί να σκεφθούμε ότι πολλές φορές, αν και πλησιάζομε σε τάφους, είμαστε αδάκρυτοι και ασυγκίνητοι. Ενώ αντίθετα πολλές φορές, χωρίς να αντικρύζωμε κάτι παρόμοιο, κατανυσσόμεθα.

23. Όποιος νεκρώθηκε για όλα τα γήϊνα, αυτός ενθυμείται τον θάνατο. Εκείνος όμως που διατηρεί μαζί τους δεσμούς δεν ευκαιρεί για κάτι τέτοιο, αφού άλλωστε με την συμπεριφορά του γίνεται ο ίδιος εχθρός του εαυτού του.

24. Μη θέλεις να δείχνεις σε όλους με λόγια την αγάπη σου, αλλά καλύτερα ζήτη από τον Θεόν να τους την φανερώσει εκείνος με τρόπο μυστικό. Διαφορετικά δεν θα σου επαρκέσει ο χρόνος και για συνομιλίες και για κατάνυξι.

25. Μην απατάσαι, ανόητε εργάτη, ότι με τον επόμενο χρόνο θα αναπληρώσεις τον χρόνο που έχασες. Διότι και της κάθε ημέρας ο χρόνος δεν επαρκεί ώστε να εκπληρώσουμε όπως πρέπει τις καθημερινές μας υποχρεώσεις προς τον Δεσπότη.

26. Δεν είναι δυνατόν, είπε κάποιος, δεν είναι δυνατόν να περάσουμε με ευλάβεια την σημερινή ημέρα, εάν δεν την λογαριάσουμε σαν την τελευταία της ζωής μας. Και είναι αξιοθαύμαστο, ότι κάτι παρόμοιο εξέφρασαν και οι Έλληνες φιλόσοφοι, οι οποίοι εχαρακτήρισαν την φιλοσοφία «μελέτη θανάτου».

Βαθμὶς ἑκτη! Ὅποιος τὴν ἀνέβηκε, δὲν πρόκειται πλέον νὰ ἀμαρτήσῃ, ἐφ' ὅσον ἀσφαλῶς εἶναι ἀληθινὸς ὁ λόγος ἐκεῖνος τῆς Γραφῆς:
«Μιμνήσκου τὰ ἑσχατὰ σου, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἀμάρτης» (Σοφ. Σειράχ ζ' 36).

Ι.Μ.Παρακλήτου

[1] Τὶ ἐννοεῖ με τὴν ἐκφρασί αὐτὴ γίνεται κατανοητὸ ἀπὸ αὐτὸ που ἀναφέρει κατόπιν στὴν παράγραφο 16.